

**AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA**

**Brüsszel, 2013. április 23. (29.04)
(OR. en)**

**Intézményközi referenciaszám:
2011/0156 (COD)**

**5394/1/13
REV 1 ADD 1**

**DENLEG 4
AGRI 20
SAN 17
CODEC 94
PARLNAT 98**

A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács első olvasatban kialakított álláspontja a csecsemők és kisgyermekek számára készült, a speciális gyógyászati célra szánt, valamint a testtömegszabályozás céljára szolgáló, teljes napi étrendet helyettesítő élelmiszerekről, továbbá a 92/52/EGK tanácsi irányelv, a 96/8/EK, a 1999/21/EK, a 2006/125/EK és a 2006/141/EK bizottsági irányelv, a 2009/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 41/2009/EK és a 953/2009/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadása céljából

– A Tanács indokolása

A Tanács által 2013. április 22-én elfogadva

I. BEVEZETÉS

1. Az Európai Bizottság 2011. június 24-én az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 114. cikke alapján benyújtotta a csecsemők és kisgyermekek számára készült, valamint a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerekről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletjavaslatot¹.
2. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság az EUMSZ 114. cikkének (1) bekezdésével összhangban 2011. október 26-án nyilvánított véleményt².
3. Az Európai Parlament – az EUMSZ 294. cikkének (3) bekezdésével összhangban eljárva – 2012. június 14-én elfogadta az első olvasat során kialakított álláspontját³, és az eredeti bizottsági javaslatához képest 83 módosítást hagyott jóvá.
4. A Tanács az EUMSZ 294. cikkének (5) bekezdésével összhangban 2013. április 22-én minősített többséggel elfogadta az első olvasat során kialakított álláspontját.

II. CÉLOK

5. A rendeletjavaslat célja, hogy a különleges táplálkozási célú élelmiszerekről szóló 2009/39/EK irányelv⁴ és az azt végrehajtó több bizottsági jogi aktus helyébe lépjen, megszüntetve egyúttal a „diétás” élelmiszer fogalmát.

A rendeletjavaslat új általános rendelkezéseket állapít meg az élelmiszerkategóriák olyan szűk körére vonatkozóan, amely alapvetőnek minősül a lakosság veszélyeztetett csoportjai számára (anyatej-helyettesítő és anyatej-kiegészítő tápszerek, feldolgozott gabonaalapú élelmiszerek és bébiételek, speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek, valamint testtömegszabályozás céljára szolgáló, teljes napi étrendet helyettesítő élelmiszerek), továbbá az olyan anyagok (például vitaminok, ásványi anyagok és néhány egyéb anyag) „uniós” jegyzékére vonatkozóan, amelyek hozzáadhatók a rendeletjavaslat 1. cikkében említett élelmiszerkategóriákhoz.

¹ 12099/11 (COM(2011)353 végleges).

² NAT/518 – CESE 1604/2011.

³ EP-PE_TC1-COD(2011)0156.

⁴ HL L 124., 2009.5.20., 21. o.

Célja a jogi keretek tisztázása úgy, hogy ne legyen átfedés az említett élelmiszerekre alkalmazandó különös jogszabályok és a rendes élelmiszerekre alkalmazandó jogszabályok között, és hogy megszűnjenek a jelenlegi rendszerben fennálló joghézagok.

A rendeletjavaslat célja továbbá annak biztosítása, hogy az említett élelmiszerekre vonatkozó uniós szabályokat valamennyi tagállamban ugyanúgy hajtsák végre, ami által a fogyasztók és a gyártók érdekeit egyaránt szolgálva hozzájárul a jogbiztonsághoz, és ugyanakkor megelőzi a belső piaci torzulásokat is⁵.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN KIALAKÍTOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

6. A tanácsi álláspon több ponton is módosítja a bizottsági javaslatot. Annak ellenére, hogy megfogalmazásuk eltérő, a módosítások többnyire összhangban vannak az Európai Parlament első olvasatban kialakított álláspontjában foglaltakkal.
7. A tanácsi álláspon figyelembe veszi az Európai Parlament által javasolt szinte valamennyi érdemi módosítást, és különösen:
 - a) a rendeletjavaslat hatályát illetően:
 - azt, hogy a rendeletjavaslat hatálya alá kerüljön be a (testtömegcsökkentés céljára szolgáló, teljes napi étrendet helyettesítő) élelmiszerek kategóriája (a cím, az 1. cikk (1) bekezdésének d) pontja, a 2. cikk (2) bekezdésének h) pontja, valamint a (16) preambulumbekzdés, amely lefedi az 1., 11., 12., 20., 26., 36. és 46. módosítást);

⁵ Jelenleg előfordulhat, hogy a különböző tagállamokban forgalomba hozott, hasonló élelmiszereket valamely tagállamban különleges táplálkozási célú élelmiszerként, más tagállamokban pedig a lakosság egészének vagy egyes meghatározott csoportoknak – például várandós nőknek, időseknek, növésben lévő gyermekeknek, serdülőknek és más személyeknek – szánt normál fogyasztású élelmiszerként értékesítik. Ez a helyzet aláássa a belső piac működését, jogbizonytalanságot teremt az illetékes hatóságok, a gyártók és a fogyasztók számára, miközben a forgalmazással kapcsolatos visszaélések és a verseny torzulása sem zárható ki.

- azt az elvet, amely szerint a gluténintoleranciában szenvedők számára legalább azzal megegyező szintű védelmet kell biztosítani, mint amelyet a hatályos jogi keretek között élveznek ((41) preambulumbekzdés); a „gluténmentes” állítások használatára vonatkozó szabályokat át kell helyezni a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU rendelet⁶ hatálya alá (1., 11., 12., 20., 35., 44., 45., 70., 90. módosítás);
 - annak fontosságát, hogy egyértelművé kell tenni a „laktózmentes” állítások jogállását (a 25. és 80. módosítást lefedő (42) preambulumbekzdés); az említett állítások használatára vonatkozó szabályokat a 1169/2011/EU rendelet keretében kell szabályozni;
 - azt, hogy bizottsági jelentések révén fel kell mérni, hogy szükség van-e a sportolóknak szánt élelmiszerekre vonatkozó rendelkezésekre (a 6. módosítást lefedő 13. cikk és (32), (33) preambulumbekzdés), valamint a kisgyermekeknek szánt tejalapú italok és hasonló termékekre vonatkozó rendelkezésekre (12. cikk és (31) preambulumbekzdés a 21. és 81. módosításhoz kapcsolódóan); a bizottsági jelentéseket két évvel a rendeletjavaslat hatálybalépését követően kell benyújtani;
 - azt, hogy a „kis súllyal született és a koraszülött csecsemőknek szánt élelmiszerek” – a 13., 34., 43. és 92. módosítást lefedő (29) és (30) preambulumbekzdésben egyértelműen megemlítve – a rendeletjavaslat hatálya alá tartoznak;
- b) azt, hogy az egészségkárosító anyagokat ki kell zárni a rendeletjavaslat 1. cikkében említett élelmiszerkategóriák összetételéből (a 3. módosítást lefedő (3) preambulumbekzdés);
- c) azt, hogy szükség van ennek az ágazatnak a szabályozására, és hogy egyértelművé kell tenni, hogy a rendeletjavaslat mely termékekre alkalmazandó (a 4. módosítás, amelyet már lefedett a bizottsági javaslat (9) és (13) preambulumbekzdése, és most már a (10) preambulumbekzdés is);

⁶ HL L 304., 2011.11.22., 18. o.

- d) azt, hogy több hangsúlyt kell helyezni a Bizottság technikai iránymutatásának szükségességére, amely iránymutatás segíthet az élelmiszeripari vállalkozóknak – és különösen a kis- és középvállalkozásoknak – abban, hogy betartsák a javasolt rendeletet (a 8., 29., 30., 31. és 72. módosítást lefedő 14. cikk és (10) és (34) preambulumbekzdés);
- e) azt, hogy a rendeletjavaslat 1. cikkében említett élelmiszerek esetében alkalmazni kell az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló 178/2002/EK rendeletben⁷ említett, elővigyázatosság elvét (a 9., 10., 53., 64. és 69. módosítást lefedő 5. cikk);
- f) azt, hogy a növényvédőszer-maradékoknak a rendeletjavaslat hatálya alá tartozó élelmiszerekben való előfordulását a lehető legteljesebb mértékben korlátozni kell (a 11. cikk (1) bekezdésének b) és g) pontja, valamint a (20), (21), (22) preambulumbekzdés a 15., 16., 17., 62. és 63. módosításhoz kapcsolódóan);
- g) azt, hogy meg kell állapítani az anyagoknak a rendeletjavaslat mellékletében foglalt uniós jegyzékét, amely anyagok hozzáadhatók az 1. cikkben említett élelmiszerek egy vagy több kategóriájához, és hogy a jegyzék aktualizálása történhet felhatalmazáson alapuló jogi aktus révén (az 1. cikk (2) bekezdése, a 15. és 16. cikk, a (36), (37), (38), (39) preambulumbekzdés és a melléklet, amely lefedi a 22., 24., 37., 87., 88. és 89. módosítást);
- i) azt, hogy a mesterséges nanoanyagnak minősülő anyagokat megfelelő vizsgálati módszereknek kell alávetni, és ezért hivatkozni kell a mesterséges nanoanyag
- a 1169/2011/EU rendeletben található fogalommeghatározására (a 9. cikk (2) bekezdése, a 2. cikk (1) bekezdésének b) pontja és a (23) preambulumbekzdés, amely lefedi a 23., 41. és 87. módosítást);
- j) a hatáskör-átruházást illetően:
- azt, hogy a Bizottságra ruházandó hatáskörök közül kikerül a fogalommeghatározások kiigazítására vonatkozó hatáskör (a bizottsági javaslat 2. cikkének a 48. módosítás által törölt (3) bekezdése), mivel a másik két intézmény a fogalommeghatározásokat a rendeletjavaslat lényeges elemeinek tekinti, és ezért a módosításokra kizárólag rendes jogalkotási eljárás keretében kerülhetne sor;

⁷ HL L 31., 2002.2.1., 1. o.

- a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó eljárást (a 77. módosítást lefedő 18. cikk) és az elfogadandó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok listáját (a 78. és 79. módosítást lefedő 18. cikk és a 22. módosítást lefedő (39) preambulumbekendés).
 - k) azt, hogy az élelmiszerek címkézése, kiserelése és reklámozása nem tulajdoníthat az élelmiszereknek emberi betegségek megelőzésére, kezelésére vagy gyógyítására vonatkozó tulajdonságokat (a 9. cikk (5) bekezdése és a (25) preambulumbekendés, amely lefedí az 58. módosítást);
 - l) az „anyatejes táplálás” fontosságát és – hogy ezzel szemben ne fejtsen ki visszatartó hatást – annak a tilalomnak a kiterjesztését az anyatej-kiegészítő tápszerekre, hogy az anyatej-helyettesítő tápszerek címkéje, kiserelése és reklámja nem tartalmazhat csecsemőket ábrázoló képet (az 59. módosítást lefedő 10. cikk és (26) preambulumbekendés);
 - m) azt az információnyújtást, amely a rendeletjavaslat 1. cikkében említett élelmiszerekkel kapcsolatban az egészségügyi szakembereknek szól (a 9. cikk (6) bekezdése, amely lefedí a 60. módosítást);
 - n) a tájékoztatást, amelyet az élelmiszerek megfelelő használatára vonatkozó ajánlással kapcsolatban kell nyújtani (a 67. módosítás, amelyet már lefed a 9. cikk (5) bekezdése).
8. A tanácsi álláspont emellett magában foglalja a 19., 39., 40., 49. (második része), 51. és 52. módosítást, amelyek technikai vagy szerkesztési jellegűek, és céljuk, hogy egyértelműbb legyen a szöveg.
9. A tanácsi álláspont továbbá lehetőséget teremt a Bizottság számára, hogy végrehajtási jogi aktusok elfogadása útján eldönthesse, hogy egy adott élelmiszer a rendeletjavaslat hatálya alá tartozik-e vagy sem, és hogy egy adott élelmiszer melyik élelmiszerkategóriába tartozik (3. cikk és (40) preambulumbekendés).

10. A tanácsi álláspont az Európai Parlament első olvasatban kialakított álláspontjában javasolt módosítások közül néhányat azonban nem tartalmaz, aminek oka a következő:
- a) A 2. módosítás, mivel az különös hangsúlyt kíván helyezni a rendeletjavaslat 1. cikkében említett élelmiszerek biztonságosságára, a rendeletjavaslat azonban nem korlátozódik az élelmiszerbiztonságra. Ezt – ha egyáltalán – a biztonságos és egészséges élelmiszerek szabad mozgásával összefüggésben lehetne felhozni, ahogyan azt a Bizottság javasolta.
 - b) Az anyatejpotlók harmadik országokban történő, közösségi gyártók általi forgalmazására vonatkozó megfelelő gyakorlatok alkalmazásához nyújtott uniós hozzájárulással kapcsolatos 5. módosítás, mivel az 1992. június 18-i tanácsi állásfoglalásra való hivatkozás nem egészen megfelelő, illetve pontos. A 178/2002/EK rendelet viszont újabb keletű és konkrétabb képet ad arról, hogy a társjogalkotók milyen álláspontot képviselnek az élelmiszeripari vállalkozóknak az Unió területére behozott élelmiszerekkel és az Unióból exportált élelmiszerekkel kapcsolatos kötelezettségei tekintetében.
 - c) A szénhidrátanyagcsere-zavarban („diabétesz”) szenvedő személyek esetében felszívódó tápanyagokról szóló 7. módosítás, amely nem tartozik a tárgyhoz, mivel a „diabétesz” konkrétan betegségként nem tartozik a rendeletjavaslat hatálya alá.
 - d) A 178/2002/EK rendelet alkalmazhatóságával kapcsolatos 18. módosítás, az ellenőrzéssel kapcsolatos 27., 28. és 54. módosítás, az élelmiszerekre alkalmazandó általános beviteli-kiviteli rendelkezésekkel kapcsolatos 49. módosítás (első része) és a forgalomba hozatal követő ellenőrzéssel kapcsolatos 68. módosítás, mivel azok hatályos jogszabályt ismételnék meg.
 - e) Az 50. és 91. módosítás, mivel a határozatlan idejű engedélyezéssel megegyező (gyors) eljárással biztosított ideiglenes engedélyezés szükségtelen további adminisztratív terhet jelentene. Ezenfelül a Bizottságra van ruházva az arra vonatkozó hatáskör, hogy rendszeresen aktualizálja a rendeletjavaslat 1. cikkében említett élelmiszerekre vonatkozó követelményeket annak érdekében, hogy a fogyasztók mielőbb élvezhessék a műszaki és tudományos fejlődés eredményeit, különösen az innovatív termékekkel kapcsolatban (a 11. cikk (2) bekezdése és a (27) preambulumbekzdés).

- f) A speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek kategóriáival kapcsolatos 47. módosítás, az ellenőrzés céljára benyújtandó adatokkal kapcsolatos 61. módosítás, továbbá az alacsony és nagyon alacsony energiatartalmú élelmiszerek fogalmát meghatározó 71. és 82. módosítás, amelyek túlságosan részletesek ahhoz, hogy alapjogi-aktusban szerepeljenek, és amelyeket inkább például felhatalmazáson alapuló jogi aktusban kellene kezelni.
- g) Az élelmiszerek címkéjén a „normál fogyasztású” megjelölés feltüntetésének tilalmával kapcsolatos 56. módosítás, amely már nem alkalmazandó, mivel a mostani felülvizsgálat megszüntette a „diétás élelmiszer” és a „normál fogyasztásra szánt élelmiszer” megkülönböztetését.
- h) A 66. módosítás, mivel az új jogalkotási keretek között a hatályos szabályok nem emelhetők át automatikusan a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokba.
- i) A kérelmekkel kapcsolatos információkra vonatkozó 75. és 76. módosítás, mivel azok a jogszabályi módosítások miatt túlhaladottá váltak.

A 14., 33., 38., 55. és 57. módosítást a szöveg érdemi módosítása híján szintén elvetette a Tanács.
